

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Izgalmak.

Zombor, szeptember 18.

Most, amikor biztatóan áll előttünk a jövő képe, amikor jogos reményekkel várhatjuk, hogy a koalíciós kormány által alkotott új törvényeknek hatása alatt ipara, földművelése, szellemi élete és új erőre kap ez a most láztól sorvasztott, gyenge ország, akkor egyszerre csak azt vesszük észre, hogy az ország tele van zugolódással, izgalommal, elégedetlenséggel és tűnőfélben van az a nyugalom, amely nélkül nem indulhat meg és nem folyhat zavartalanul a jobb jövőt alapozó munka.

Honnét van mindez? Kik dulják fel hát a magyar nép lelki nyugalmát, kik zaklatják fel, kik akarják újra elrángatni műhelyéből, ekéje szarvától és a fórumra hajszolni, hogy ott gyümölcsöző munka helyett megint az egymás elleni küzdelem emésztő lázainak martalékává legyen? Kik akarják kitépni lelkéből a jövőjébe vetett hitet, a vezérekhez való bizalmat, hogy ne maradjon ott egyéb, csak a reménytelenség, a bizalmatlanság, a csüggedés, a Nihil?

A felelet könnyű reá. Egy pár üres és épp ezért nagyhangú ember silány kiabálása és egypár lelketlen üzérkedőnek önző spekulációja az egész. Van egy, a volt kormányoktól kedvezményekkel elhalmozott vállalat, amelynek kedvezményei csaknem monopóliumot adnak arra, hogy az egész országban csak ő árultathat utcán ujságot. Ez a vállalat azután úgy jár el, hogy 2—3 garasos és krajcáros ujságot terjeszt csak az országban, a többi pedig nem. Csak azt a kettőt-hármat, amely tajtékzik a kormány ellen. Ezeket elküldi minden legkisebb faluba s ha a magyar paraszt ujságot akar olvasni, csak ezeket kaphatja, csak ezeket olvashatja.

Ezek a garasos ujságok azután jól értenek a nép lelkének megmérgezéséhez. A legrosszhiszeműbb lelketlen-

séggel támadják igazságtalanul a kormányt, a függetlenségi pártot s a leggonoszabb valótlanságok és rágalmak halmazát írják a kormányról folytonosan. A nép pedig, amely az ujságtérjesztő vállalat jóvoltából más ujsághoz nem juthat hozzá, nem ismerheti meg az igazságot és bármennyire él benne a józan ész és a bizalom, ha folyton csak a hazugságokat olvasta, megtanorodik és feltámad benne az elégtelenség.

És így egypár nyugtalan vérű ember kiabálása, egypár lelketlen, minél több példány eladására spekuláló ujságkufár hazudozása és lázítása képes ezt a nyugodt és nyugalomra feltétlenül reászorult nemzetet lázba hozni, a munkától elvonni és belekorbácsolni a folytonos izgalmak sorvasztó rázkódtatásaiba.

Aki szereti a hazáját, akinek van józan esze és belátja, hogy ennek az országnak most nyugalomra és munkára van szüksége, annak nem szabad elnéznie, hogy egypár üzérkedő, haszonvadászó és mindenre vállalkozó egyén ok nélkül, gonoszul felzaklassa az országot. Álljanak össze mindenütt a becsületes emberek, a magyar emberek, a józan eszű emberek, világosítsák fel a népet a helyzetről, az igazságról és ne engedjék, hogy az a mesterségesen terjesztett garasos méreg az örületbe vigye.

Aki igazán akarja ennek az országnak fennmaradását és függetlenségét, az siessen biztosítani ma a megerősítő munkához szükséges belső nyugalmat a gyujtogatók ellenében.

Zombor, szeptember 19.

Bácsmege feldarabolása. A Budapesti Hírlap folytatja a választókerületek beosztásáról szóló cikksorozatát és ha igaz az, hogy a B. H. cikkeiben tulajdonképpen Andrassy Gyula belügyminiszter új választási törvényének tervezetét ismerteti, akkor Bácsmeget rövid idő múlva három részre osztják. „A vármegyék új beosztása” című cikkben ugyanis a következőket olvassuk:

„A Duna—Tisza közén Szolnok, Pest és Bácsbodrog vármegyékből hét nagy magyar megyét lehetne alakítani Pest, Szolnok, Jászberény, Kecskemét, Szabadka, Zombor és Ujvidék székhelyekkel.”

Bács-Bodrog megye tehát három részre lenne felosztva. A megosztást, ha ugyan egyáltalán lesz a dologból valami, mi a következőkép tartjuk lehetőnek — figyelemmel a magyarság supremáciájára:

Szabadkamegyéhez csatolják Pestmegyéből Halast és Majsát, ide fognak tartozni még Zenta és Magyarakanizsa városok, Martonos község, az egész bácsalmási járás és a bajai járás keleti községei.

Zombormegye állni fog Zombor és Baja városokból, a zombori és apatini járásból, a bajai járás többi községeiből és a topolyai járás keleti feléből.

Ujvidékmegye alakítani fog Ujvidék városból, a zentai járás déli, a topolyai járás déli és keleti községeiből, továbbá a zsablyai, titeli, hódási, palánkai és kulai járásból.

Népgyűlés Palánkán. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete vasárnap, e hó 27-én délelőtt 10 órakor Palánka nagyközségben vándorgyűléssel egybekötött népgyűlést tart. A népgyűlés a kormány által tervezett adóreformot és a kataszter revíziót fogja tárgyalni. A népgyűlés határozatát a délvidéki földművelők gazdasági egyesületének elnöksége, a délvidéki képviselők és nagy monstre deputáció fogja a kormánynak átadni.

Röntgen-laboratorium Zomborban.

Zombor, szeptember 18.

A 19. század egyik legnagyobb vívmánya, mely korszakot alkotott az orvostudomány terén, a Röntgen-készülék rádium sugarainak felfedezése otthon talált Zomborban is. Dr. *Donoszlovits* Vilmos — a felejthetetlen dr. Hadzsy János tanítványa, ki mindenben mesterét követi és nem törődik előítélettel, nem kimél fáradságot és anyagi áldozatot, ha a betegek érdeke azt kívánja, — egy nagyszabású Röntgen-laboratoriumot állított fel, mely a szenvedő emberiség gyógyélelőjéből máttól fogva annak rendelkezésére áll.

Alkalmunk volt dr. *Donoszlovits* Vilmos szivességéből a Röntgen-laboratoriumot megtekinteni, mely a lakosztálytól teljesen különálló egész helyiséget foglal el. A teljesen elsötétített szobában áll egy nagy márványfedelű kapcsoló asztal különböző árammérő órákkal és kapcsolók egész légiójával. Hüvelykuj vastagságú izolált rézhuzalok vezetnek a nagy batteriákhoz és árammegszaki-

BÁCSKA GYÖNGYE
129—50—36

a legjobb és legkellemesebb **kristálytiszt** o **savanyuviz** és a mellett igen olesó: o
kis üveg 1/2 lit. **5 krajcár**, nagy üveg **8 krajcár**, nagyobb rendelésnél **4 és 7 krajcár.**

Házhoz szállítja „Az angyal **gyógyszertár**”, ahová a rendeléseket kéri

Illin Dezső gyógyszerész.
Telefon 12. szám.

tókhöz, melyek a nagy induktorral vannak egybekötve, mely százezer Volt erősségű feszültséggel bír. Innen vezetetik az áram a Röntgen csőbe, mely egy álvány nyílásán át löveli ki az X sugarakat. Mellette áll egy hatalmas asztal, ráerősítve egy második Röntgen-csővel, mely a testrészek fotografálásához szükséges készülékkel van ellátva. A nagy platin fényernyő, a védőkészülékek, különböző tubusok egészítik ki a Siemens és Halske cég által szállított, kitünően működő berendezést.

Eddig a belgyógyászat terén, a betegség minemiségének meghatározása sok esetben csak tapogatódzás volt a teljes sötétségben. Kevés volt a biztos, pozitív tudás, — inkább tapasztalatokon és hosszas gyakorlatokon alapult a diagnózis. De a sebészet alapelve, a testrészek fekvése, működésükben végzett mozgásukról eddig táplált vélemény és ismeret is teljesen megváltozott, mióta a Röntgen-készülékekkel már az életben bepillantást nyerhet az orvos az emberi testbe és annak üregeibe.

Eddig is voltak az orvosi tudománynak segédeszközei, melylyel például a géget, az orrt, a hólyagot megsejtelhette, — de mily csekélység az a Röntgen készülékhez, melylyel az orvos (de maga a ptiens is) — megláthatja egész belső szervezetét. Nemcsak a esontrendszert, annak egyes kóros állapotait, de a tüdőt, szívet, májat, lépét, vesét, beleket, hólyagot tisztán szemlélheti, működését láthatja, a betegségek legkülönbözőbb nemeit felismerheti.

Tehát eljutottunk az eddig hihetetlennek vélt dologhoz: bele látni az emberbe! Hogy ez orvosi szempontból mérlegelve mily nagy siker a gyógyászat terén, annak fejtegetése nem tartozik e lap hasábjaira, de azt minden laikus eléggé tudja méltányolni, kinek ajkairól nem egyszer hangzik el a rezignált kijelentés: az orvosok sem tudják megállapítani, hogy milyen betegségben szenved ez, vagy az! A Röntgen-berendezés óta ennek már ideje mulott.

De nemcsak diagnosztikai szempontból fontos a Röntgen készülék, hanem az gyógyító eszközül is használtatik. A legkülönbözőbb bőrbetegségek, amelyek eddig gyógyíthatatlanoknak ismertettek, az X sugarakkal

gyógyulnak. Sőt makacs gyomorbetegségeknél is üdvös, állandó jó hatást értek el ezzel a készülékkel.

De a legnagyobb eredményt érték el — különösen a német nagyobb kórházakban — a kezdődő tüdővész gyógyításánál. Dr. Sinopius nürnbergi orvostanár egy füzetben számol be számtalan oly mellbetegről, kik vért köptek, állandóan sorvasztó lázban voltak, kiknél gócsövileg a tüdőgümőkór bacillusait is ki lehetett mutatni teljes étvágytalanság és elgyengüléssel. A Röntgen sugarak alkalmazásával mindezen szimptomák teljes elmulása mellett a köpetben a bacilusok megszűntek lenni és rövid néhány hét alatt feltűnő súlygyarapodás állott be, maradandó gyógyulással.

Megdöbbenve, bámulva szemléltük dr. *Donoszlóvits* orvos magyarázatai közben egyik alkalmazottjának belső szerveit, láttuk a szív verését, nemcsak a esontokat, de a mellkas és hasüreg összes belső szerveit. Ha hozzávesszük, hogy ezen igen drága berendezésnél, az egyes vizsgálatok árai igen mérsékeltek, sőt kívánatra a beteg testéről jó fényképek is kaphatók: úgy valóban mindenkinek csak örülnie kell, hogy városunkban egy ily készülék áll a szenvedő közönség rendelkezésére.

A gyógyászatban a betegség székhelyének és minemiségének felismerése a fő, mert azután már gyógyítani könnyű. És midőn ennek elérésére városunk agilis orvosa, dr. *Donoszlóvits* Vilmos annak kezelését külföldön elsajátítva, erre módot és alkalmat nyújt, lehetetlen, hogy őt ezen üttörő téren ne üdvözöljük és esekély erőnkől ne támogassuk.

Itt meg kell szünnie minden emberi gyöngeség szülte rokon vagy ellenszenvnek — minden humanusan gondolkodó embernek elismeréssel kell adóznia áldásos működése iránt.

Botrányos tanügyi állapotok.

— Saját tudósítónktól. —

Bácsföldvár, szeptember 17.

Bácsföldvár gazdag tiszamenti község képviselőtestülete legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy az összes iskolákat takarékosági

szempontból szalmával fűteti. A vaskályhát kidobtatja és sárkemencéket állít be az iskolákba. Az iskolákban az előadások szeptember hó 1-én vették kezdetüket, de az iskolák mindez ideig nem lettek tisztogatva sem söpörve. Emiatt egyik-másik iskolában az előadás csak szeptember 8-án kezdődött.

A tanítói lakások fűtésére szolgáló 70 korona általánynak kifizetését a község megtagadta, holott a vallás- és közoktatásügyi miniszter ebben az ügyben végérvényesen a tanítók javára döntött. Emiatt egyik-másik tanító közigazgatási végrehajtást kért a község ellen, de a tanítószág mindez ideig nem jutott még jogos járandóságához.

A tankötelesek jegyzékét a tanítószág mindez ideig nem kapta meg. Az összeírás sem történt meg. Ezt a község takarékosági szempontból az adóösszeírás alkalmával szokta foganatosítani. Emiatt az iskolába nem járó tankötelesek száma évről-évre nagyobb arányokat ölt.

Hogy a község képviselőtestülete, mely ellenszenvvel viseltetik az iskolaügy és azok vezetői, a tanítószág iránt mutatja az, hogy a tanítószág díjlevélileg megállapított fizetését több ízben le akarta szállítani. Ezt azonban a kultuszminiszter jóvá nem hagyta. A tanítók által élvezett földeket nem egyszer kísérelték meg elvenni, azok adómentességétől pedig mintegy négy-öt ízben akarták a tanítószágot megfosztani.

Nem egyszer kísérelte meg a képviselőtestület a tanítószágot megfosztani a lakástisztogatási általányától és házikertjétől is. Mindezek a legfelsőbb fórumig, a miniszteriumig felebbeztettek meg.

Két ízben járt a tanítószág képviselője ezeknek a botrányos állapotoknak megszüntetése végett Zomborban, hol a tanfelügyelősnél, hol az alispánnál, de eredményre nem vezetett. A község ezekután is csak azt csinálja, amit akar.

A sok deputációzásnak az eredménye az lett, hogy a tanítószág még üresebb zsebbel, éhes gyomorral, de biztató reménnyel várja az ügy eldőlését. Megjegyzendő, hogy Bácsföldváron, ebben a gazdag községben községi pótadó nincsen.

Képek a boszniai okkupációból.

Írta: **Del Toró.**
(Folytatás.)

Pecsi várát is meg kellett egyszer tisztelnünk „vizittel”. Bihácsból rándultunk ki ezen „kellemes sétára”. Rendkívül nyughatatlankodtak ott az „insurgensek”. Nem akartak a bőrükben maradni. Hát jó, majd lehuzzuk a bőrüket, gondoltuk magunkban.

Ez a vár valódi sasfészek. Magas, megközelíthetetlen sziklákon épült, köröskörül sziklahasadékoktól védve. Elég egy szikláról lenézni a hasadéka, hogy beleszédüljön az ember az örvénybe.

Mikor elindultunk a „sétára”, olyan hevesen tűzött a nap, hogy patakban folyt rólunk az izzadság. Ez még nem lett volna baj, ha utközben vizünk lett volna. De nem volt sehol, Mózések meg nem találkoztak a seregben, kik a sziklákból forrást fakasztottak volna. Volt ugyan „Mózés” is elég, de egyik se volt próféta. Hát túrtünk és szomjaztunk Istenbe vetett bizalommal. Isten gondoskodik a lég madarairól, az erdő bokrairól, a mezők

lilomairól, gondoltuk hát, hogy rólunk se felejtkeznek meg. Hiszen, ha ő akarja, a piszkafa is elsül. Igaz, hogy a baka ilyen állapotban nem a legszebben emlegeti az Isten nevét, de mégis emlegeti, mert úgy hozzá van szokva a „bakaímádsághoz”, mint a fuvvezer a kozmás „zupához”.

Hát, hogy így elesigázott bennünket a türhellen meleg, Dicsőfi Loránt, a finomlelkű poéta, azt mondta:

— Nem kell mindjárt megijedni, hiszen van a kapitány urnál bor is, szóda is egy-egy nagy flakóval, majd kérünk tőle és ő szívesen enyhít egy kis „nedvességgel” rajtunk. És legott haptákba vágván magát, könyörgött a kapitány előtt egy kis italért.

Jószívű és magyar érzelmű ember lévén a kapitány, azt kérdezte humorosan Dicsőfitől:

— Mit inna, ha volna, szódát, vagy bort?

De már erre a biztató szavakra úgy kiegyenesedett Dicsőfi, mintha acélpálcát nyelt volna el és alázatosan mondta görögül:

— Sodawasser mit Wein, Herr Hauptmann!

Persze, hogy a nagy hőség se akadályozott meg bennünket abban, hogy ezen a bakarafinerián nagyot ne hahotázzunk. A kapitány pedig mosolygó arccal nyújtott át egy pohárka „Istenitalt” a jóhumoru poétának.

Hanem az idő pénz, katonáéknál is. Egy kis pihenő után tehát tovább masiroztunk, hogy minél hamarabb érhesük el Pecsit „vendégszerető várát”. Alig motoszkáltunk azonban egy félórahosszat, hirtelen beborult, terhes felhők szántották végig az eget és iszonyu zivatar zudult a fejünkre. Most már volt víz bőven, de elmondhattuk, hogy adtál uram esőt, de nincs benne köszönet. Nem szomjaztunk ugyan többé, hanem a feneketlen ragados sár majdnem lehuzta a bakkancsunkat a lábunkról. Mert az ég könyűből sár, piszkos sár lett.

Hanem Dicsőfi Loránt megint csak megvigasztalt bennünket, mondván:

— Nem kell mindjárt megijedni.

Aztán teletorokkal, hogy a fák levelein csillogó gyémántgyöngyök is megrezdültek az erős hangtól, rágyújtott egy nótára:

H I R E K.

Kinevezés. A szegedi kir. főügyész Kánya Sándor újvidéki törvényszéki fogházort a zombori kir. ügyészséghez hivataloszává nevezte ki.

Áthelyezés. Balogh József újvidéki posta-távirda s. tiszt, Bajára helyeztetet át.

A pápa aranymiséje. X. Pius Pápa e hó 18-án ünnepelte pappá szenteltetésének 50-ik évfordulóját. A katolikus világ nagy ünnepe ez, melyből a Szentatya iránt érzett fiúi hódolatának és szeretetének egész melegével veszik ki részüket a katolikus Magyarország és Zombor katolikus hívei is. Az aranymise napját a magyar püspöki kar rendelkezése folytán mint közös ünnepet a mai napon, szeptember 20-án ünneplik meg Magyarország katolikusai. Szombat este az Urangyala után mindenütt fél órára megszólaltak a harangok, hogy figyelmeztessenek a Szentatya jubileumára. A mai ünnepen fél 10 órakor ünnepi szentbeszéd, 10 órakor pedig a plébániatemplomban ünnepélyes nagymise lesz, melyet Fejér Gyula apát-plébános celebrál fényes segédlettel. Az összes katolikus iskolákban ünnepélyeket tartanak.

Angol kritika zombori művészlől. A londoni legutóbbi világiállításon a művészeti kiállítás keretében kiállított Juhász Árpád zombori festőművész néhány ceruza- és tollrajzot. A Studio angol művészeti folyóirat legutóbbi augusztus hó 15-iki száma megemlékezik a magyarországi kiállítókról s osztályozván a művészeket, Juhász Árpád zombori földinket a legjobb modern rajzolók közé sorozza. A Studiónak ugyszólván alig van száma, amely egyik vagy másik kiváló angol mestertől néhány csodás toll- vagy ceruzarajzot ne hozna és mindenestre szép a siker, melyet zombori földink aratott Londonban, a rajz igazi hazájában, ahol a ceruzarajz és tollrajz annyira felkapott művészeti ág. Örömmünkre szolgál, hogy zombori földink a messze idegenben becsületet szerzett a magyar névnek.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Simó Géza nagyrőcei állami polgári iskolai rendes tanítót a titeli állami polgári iskolához helyezte át.

Halálozás. Enczminger Mihály helybeli bádgosmester neje tegnap reggel 25 éves korában hosszas betegség után jobblétre szenderült. Halálát a megtört férjen kívül a szülők s 2 apró kisgyerek siratja. Temetése ma vasárnap délután fél 4 órakor a halottas házból (Rákóczi-ut 26. sz.) fog végbemenni.

Tanítóválasztás. Gádoron f. hó 16-án az iskolaszék a leköszönés folytán megüresedett tanítói állásra egyhangulag Schwaiger Antalt választotta meg.

„Esik eső karikára,
Magyar baka sapkájára,
Valahány csepp esik rája,
Annyi áldás szálljon rája,
Éljen a haza!“

No, a legényeknek se kellett több. Egypár pillanat mulva zúgtak a hegyek és erdők a lelkesítő daltól. Most már se éhség, se szomjúság, se meleg, se hideg nem tartotta volna vissza a magyar bakát a fásasztó meneteléstől. Ment, rohant, mint az üldözött vad, hogy minél hamarabb célhoz érjen.

Jó kedve volt. Törököt lehetett volna mindegyikkel fogatni.

Pecsinél az ágyuk bömbölő torkába is halálmegvetéssel nézett. És sikerrel.

Mire alkonyatkor a méla hold csillagbáránycái közt felütötte halvány szarvát, a török félhold busan bukott le Peci híres vára magas sziklaormáról.

Az a szép nóta, mi a magyar fiúk ajkáról elhangzott, a bosnyákok gyászindulója volt. Nem is háborgattak többé bennünket se Peciiből, se máshonnan a fölkelő csapatok.

(Folyt. köv.)

TÉRZENE. Ma, vasárnap délután fél 5-től az Erzsébet-ligetben Sárközy Kálmán zenekarával térzene lesz. Belépődíj nincs.

Az újvidéki polgármester üdvözlése. Újvidékről jelentik: Dr. Demetrovits Vladimir polgármester megválasztása óta egyre sűrűn kapja az üdvözlő táviratokat és leveleket, azonkívül naponként jelennek meg előtte testületek, küldöttségek és számos egyesek, hogy a város élén, új állásában üdvözöljék. A legutóbbi napok folyamán a lövész-egyesület, az ipartestület, ezenfelül az I. negyedbeli magyar polgárok üdvözölték. A közig. bizottság ülése után Popp György min. tanácsos p. ü. igazgató, Sztankovits György főmérnök és Faragó János tanfelügyelő is felkeresték hivatalában és a legszívesebben üdvözölték. Demetrovits polgármester az üdvözlések mindegyikére hálás köszönetének kifejezése mellett, alakilag és tartalmilag szép, megnyerő és lendületteljes szavakban válaszolt.

A zombori nagytrafik. A zombori „dohánykülönlegességi nagy áruháza“ a közelmúlt napokban személyi változáson ment keresztül. A trafik bérletét az öröklő jökevény Gruda Pál polgártársunk vette át. És ezzel a változással egy csapásra megszűnt az a lehetetlen állapot, hogy egyes különleges dohány-, cigaretta- és szivarfajok sokszor heteken át nem voltak Zomborban kaphatók. A régi anomáliákból most már csak egy maradt meg. Az t. i., hogy a kincstári szivarok ezentúl is megtartják azt a különös tulajdonságukat, hogy vagy szelelnek, vagy nem szelelnek. De többnyire nem szelelnek. Így tehát azok a szivarok, amelyek eddig a régi tulajdonos jóvoltából nem szeleltek, ezentúl az új bérlet rovására fogják megtagadni tőlünk azt az élvezetet, hogy előkelő hanyagsággal a kerevetre dőlve, gyönyörködhesünk az ugynevezett bodor füstkarikákban. Aminek különben senki más nem az oka, mint az — átkos koalíciós kormány.

Polgármesterek országos egyesülete. A belügyminiszter a napokban hagyta jóvá a polgármesterek országos egyesületének alapszabályait. Az egyesület abból a célból alakult, hogy keresztülvigye a városok segélyezését, a városi tisztviselők fizetésének rendezését s a városi törvény megalkotását. Most, hogy az alapszabályok jóváhagyattak, az egyesület megteszi az alakuló gyűlés előkészületeit s köriratban szólítja fel a polgármestereket, a városokat és városi tisztviselőket, hogy lépjenek be rendes, illetve pártoló tagul az egyesületbe.

A Matica közgyűlése. Az Újvidéken székelő Matica szerb szépirodalmi társaság a napokban tartotta évi közgyűlését. A felolvasott jelentésekből kitűnik, hogy a nyolcvanöt éves társaság nagy súlyt fektet arra, hogy a szellemi közösség a magyar irodalommal minél élénkebb legyen. A kiadásában megjelenő folyóiratban nagyszámú jelesebb magyar irodalmi mű szerb fordítását közli. Elnökké ismét, immár tizenharmadszor az ismert nevű szerb-magyar író, Hadszics Antalt, alelnökké Gosztovics Pált választották meg.

Leszerelés. Hadügyminiszteri rendeletek nyomában vajmi ritkán szokott öröm, vagy meglepedés lakadni. Most ez egyszer azonban, ugylátszik, akadt mégis kivétel. Nagy peesétes ordré érkezett a katonai parancsnokságtól s amint kitudódott, hogy mit tartalmaz a komoly irás, nem kis öröm, vígság keletkezett a katonák között. Hogy is ne örülnének a derék öreg bakák, akik három évig huzzák az igát, eszik a komiszkenyeret, amikor azt jelenti a Bécsből érkezett nagy levél, hogy az idén két héttel hamarabb szabadulnak meg a „gyöngyölet“-től mint rendszeren. A rendelet úgy intézkedik, hogy a fegyvergyakorlatok végével azonnal szabadságot kell a legényeknek. Természetes dolog, hogy ez a rendelet őszinte örömet kelt a nagygyakorlaton lévő öreg bakáink között, akik csak október elsejére számították a szabadulást.

Az Erzsébet ligeti térzene költségeire újabb a következő összegek folytak be szerkesztőségünkhöz: Szeles Jenő (hird.) 4 kor., Marschan Illés 2 kor., Sztolisits István, Klinovszky Sándor, Ratkó Zsigmond, Szabó Sándor, Ugró Mihály, Konyovits Antal, Omelka Gusztáv, Sztojkov Radoszláv, Lugumerszky A., Tillinger Ferenc, Latinovits Szaniszló, Sztás Mihály, Dvornák Miklós, Matarits Ferenc 1—1 korona. *Összesen 20 korona.*

Az újabb adományok összege . . . . . 20 kor.
Múlt számunkban kimutatott végösszeg . . . . . 262 kor.
Összesen 282 kor.

Szept. 17-iki térzene és másor . . . . . 35 kor.
Marad 247 kor.

Kilépés. A zombori 22. sz. „Akarat“ alkoholelleses páholy kötelekéből folyó hó 16-án tartott rendes ülésén Práger Kálmán fogtechnikus, Gyorgyevits Theodor vasárusségéd és Szende Géza vármegyei hivatalnok bejelentették kilépésüket. A kényszerű és önkényes kilépések ellenére az egyesület egyre gyarapszik, mert a belépők száma jóval felülmúlja a kilépők számát. Az alkoholelleses páholy munkálkodásának tudható be, hogy a zombori felső kereskedelmi iskolában újból megalakult az ifjusági alkoholelleses egyesület. Az ifjuság nagy érdeklődéssel csoportosul az alkoholelleses eszme zászlaja alá s így remélhetjük, hogy az új generáció már egészségesebb világnézetben növekedik fel. A páholy a maga részéről a fentemlített napon Tomcsányi Aladárt küldötte ki az ifjusági munkák vezetésére.

Az egyenesadó felszólamlási bizottság 1908. évi szeptember hó 21-én délelőtt 8 órakor kezdi meg az óbecsei m. kir. adóhivatal kerületéhez tartozó községekből beérkezett felebbezések tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban a pénzügyigazgatóság épületében földszint.

Nem írják ki az adóst. Az új végrehajtási törvénynek egyik gyöngéd és elismerésre méltó intézkedése, hogy az árverési hirdetéseken nem írják ki az alperes nevét. A hivatalos lap árverési rovata, amely eddig nagyon olvasott, érdekes hírlapi rovat volt, végkép elveszti most az érdekességét. S azoknak a nevezetességeknek, akik ebben a rovatban való sűrű szereplésükkel tettek bizonyos hírnévre szert, más úton kell most a hírességét keresniök. A hivatalos lap legutóbbi száma már az alperes neve nélkül teszi közzé az árverési hirdetést.

Ki akar audenciára menni? A hivatalos lap ezt a hírt közli: Ofélsége Budapesten folyó hó 21-től kezdve általános kihallgatásokat fog adni, melyekre leendő előjegyzés végett naponként délelőtt 9 órától délután 1 óráig lehet a kabinetirodában (kir. várpalota) jelentkezni.

Elsülyedt dereglye. A Dunahid építési vállalatnak szállított Lippert Antal apatini vállalkozó egy dereglyén terméskövet. A munkások a hidpillérnél kötötték ki a dereglyét. Közben megérkezett a Pollux nevű vontató gőzös 8 uszály hajóval. Az utolsó uszályhajó hozzá ütődött a dereglyéhez. Ez egy nagyot roppant és néhány pillanat alatt elsülyedt. A kár mintegy 600 korona. Emberéletben nem esett kár, mert a munkásoknak még jutott annyi idejük, hogy a sülyedő dereglyéről egy csónakon elmeneküljenek.

Feltételes szabadságon. A rendőri közlőny egy feltételesen szabadlábra helyezett és megszökött bácskai rabot köröz. Dimitrievics Mihály Mladen 49 éves lalítyi pék emberölésért 12 évi fegyházra volt elítélve. Büntetését az illavai országos fegyházban ülte le, s ez év május 23-án feltételes szabadságot kapott. A feltételesen szabadságot raboknak időközönként jelentkezni kell, Dimitrievits azonban nemcsak nem jelentkezett, hanem meg is szökött, elrendelték a körözését.

Járlathamisítók Csantavéren. Szabó Mihály csantavéri lakos bátyja, Szabó György tulajdonát képező sertésekre járlatot hamisított és azokat 204 korona értékben eladta. A járllathamisításnál Szalma Mihály és Kabai Mihály csantavéri lakosok is közreműködtek. A hamisítók ellen a vizsgálat megindult.

Hirtelen halál. Szabadkáról jelentik, hogy Geiger Gyula ottani tekintélyes rövidáru kereskedőt pénteken délután üzletében szélütés érte. A közelében álló segéd észrevette, hogy Geiger hirtelen megtántorodott és összeesett. Mire segítségére siettek, a boldogtalan ember már kiszenvedett. Geiger 53 éves volt, halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

SPORT.

Ügetőverseny Zomborban. Az októberi zombori löversenyek harmadik napján, október 12-én a *Bácskai ügetőverseny egyesület* Zomborban ügetőversenyt rendez. A verseny programja a következő:

1. *Bácskai díj. Kettesfogatu urkocsis verseny.* Díj 1100 kor. Táv. 6000 m.

2. *Megyei díj. Egyes fogatu verseny* Díj 800 kor. Táv. 2000 m.

3. *Budapesti díj. Kettesfogatu urkocsis verseny.* Díj 1600 kor. Táv. 7000 m.

4. *Zombori díj. Egyesfogatu verseny.* Díj 800 kor. Táv. 2600 m.

5. *Vigasz-verseny. Kettesfogatu urkocsis verseny.* Díj 900 kor. Táv. 5000 m.

6. *Mezőgazdák kettesfogatu versenye.* Díj 400 kor. Táv. 5000 m.

Löverseny Szabadkán. A szabadkai löverseny-egylet választmánya a napokban ülést tartott, melyen a löversenyek határidejét október hó 4-ére tűzte ki.

Közgazdaság.

Uj agrár bank.

A fővárosban „Mezőgazdasági, Borászati és Szeszipari Bank Rt.“ névvel általánosan ismert pénzügyi kapacitások és országos hírnévű szakemberek az ország gazdaköreinek, szőlősgazdáinak és mezőgazdasági szesztermelőinek bevonásával új agrárbankot alakítanak. A megalakulásnak már előrehaladott stádiumában levő bank elsősorban a magyar mezőgazdaság érdekeit kívánja felkarolni. Működési köre kiterjed a mezőgazdasági hitelügyek kielégítésére, azonkívül a mezőgazdasági termények értékesítésére olyképen, hogy ezt a bank úgy a belföldön, mint a kiviteli forgalomban közvetíti. A föld termőképességének vidékenként szükséges fokozása érdekében az új pénzügyi intézet célul tűzte ki a ma kartellirozott mütrágya olcsóbbá tételét.

Különös gondja lesz az új banknak a magyar bortermelés és a szeszipar érdekeinek erőteljes megvédésére. Egykor világhírű borászatunk évtizedek óta pang és hovatovább válságba sodorja egész bortermelésünket. Az árak rohamosan esnek, a tultermelés állandó, úgy hogy a borértékesítés kérdésének megoldása ma már elodázhatatlan. A legnagyobb baj abban van, hogy a tultermelés dacára tömegbort nem tudunk szállítani. Ezért a régi jó hírnév és a világpiacon visszahódítására az új bank a hazai bortermelőket borvidékenként pinceszövetkezetekké kívánja tömöríteni, bortárházakat kíván felállítani, borárveréseket tartani, a kivitel előmozdítására a külföldi géopontokon képviselőket, bor-kostolókat létesít és bor-aukciókat tart.

Az új szeszadótörvény következtében a szeszipar előreláthatólag átalakul és mezőgazdasági irányba terelődik. Ennek útját kívánja egyengetni az új bank, amely közvetíti a mezőgazdasági szeszgyárak felállítását, berendezését, a szesznek és mellék terményeinek értékesítését. A vállalat az érdekkörébe vont szeszgyáraknak marhahizlalásar

előleget nyújt, az ország több helyén felállítandó szeszszabadraktárak és szövetkezeti finomítók révén pedig kultiválja a szeszfinomítást. Különös figyelmet fordít a bank a denaturált szesz fogyasztásának fokozására. A gyümölcspálinka termelése érdekében a gyümölcstermesztő gazdák részére vidékenként szövetkezeti szeszfőző üstököt állít fel a bank, mely ekként biztosítja a kisüstös pálinkafőző gazdáknak az új szeszadótörvényben foglalt összes kedvezményeket.

A változott viszonyok által indokolt és gazdasági szükségletekből fakadó bank körül, amely egyébként is vidéki érdekeltség kezdeményezésére indult meg, napról-napra több újabb érdekeltség csoportosul. Az új pénzügyi intézet, amely mint minden központi támogatástól távolálló társadalmi szervezkedés, amely az érdekeltségre, tehát saját erejére támaszkodva kívánja nagy nemzetgazdasági jelentőséggel bíró céljait megvalósítani, kétségtelenül figyelemreméltó tényezője lesz a gazdasági önállóság előfeltételét képező gazdasági megerősödésnek is.

Textilipari előadás. E hó 27-én (vasárnap) délután 3 órakor Zomborban a város háza nagytermében Schneider Richard textilipari szakértő előadást fog tartani a textilipar fontosságáról, hasznáról és szükségességéről. A minden tekintetben érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Mezőgazdasági szeszgyár Baján. Baja város közgyűlése elhatározta, hogy a határához tartozó Mátéházán mezőgazdasági szeszgyárat létesít s ennek engedélyezéseért, illetve a szeszkontingens kieszközöléséért küldöttséget meneszt a pénzügyminiszter elé.

Gabonaárak a zombori piacon

1908. évi szeptember hó 18-án.

Rovatvezető: P.

A hét végével az összes gabonanemek visszaestek, csupán a buza örvend élénk keresletnek és a nagy hozatalnak dacára 20—30 fillérrel magasabb áron kelt el circa 1500—2000 q.

A heti árak a következők voltak:

Buza	21:30 K-tól — 21:50 K-ig
Zab	14:00 „ — 14:20 „
Árpa	14:20 „ — 14:40 „
Ó tengeri	16:40 „ — 16:60 „
Uj tengeri (esőves)	7:40 „ — 7:60 „
Bab	14:20 „ — 14:60 „
Repece vető célra	— „ — „
Köles	— „ — „
Kendermag	— „ — „

mindent q-kint = 100 kilogrammonként számítva.

HIRDETÉSEK.

Pályázat pénztárosi állásra.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatósága által, Zomborból Budapestre való elköltözés folytán megüresedett pénztárosi állásra, az alapszabályok 52. §-a értelmében ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni szándékozók tartoznak az igazgatóság által meghatározandó óvadékot, fizetésének kétszeresét, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, avagy ingatlanra jelzálogilag biztosítani.

Évi fizetése: előleges havi részletekben, 1200 azaz: Egeyer és kettőszáz koronában állapított meg.

Az állás 1908. évi október hó 15-én elfoglalandó.

Pályázati kérvények a zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatóságához címezve, **1908. évi október hó 10-éig** nyújtandók be.

Zombor, 1908. évi szeptember hó 13-án.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatósága.

377—2—2

28976/1908. sz.

Verseny tárgyalási hirdetés.

(Fali téglá szállítására.)

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a nagyváradi mozdony-szín építéséhez szükséges 2.276.000 azaz Kettőmilliókettőszázhetvenhatezer darab égetett fali téglá szállításának biztosítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet. Ezen mennyiségből 1.000.000 azaz Egymillió darab az alapozás és lábázat részére és 1.276.000 azaz Egymilliókettőszázhetvenhatezer darab pedig a felmenő falazathoz szükséges. A szükséges téglá mennyiség az alábbi határidők alatt szállítandó be és pedig:

1908. évi október hó 15-ig	300.000 drb.
„ „ „ 30-ig	300.000 „
„ „ november „ 30-ig	300.000 „
„ „ december „ 30-ig	300.000 „
1909. „ március „ 15-ig	1.076.000 „

Ajánlati minta és a pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók és megtekinthetők.

Az ajánlatok csakis a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításnál a következő feltételek irányadók:

A szállítás a magyar királyi államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. sz. általános, valamint az alábbi különleges, nemkülönben a jelen pályázati feltételek értelmében esz-közöndő, mely feltételek a pályázati határidőig alulírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlat egész szükségletre, vagy annak bármely részmenyiségre is szólhat.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyeggel ellátott szabályszerűen kiállított, aláírt és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlat ezen alábbi külcimmal:

„Ajánlat téglaszállításra a 28976/908. számhoz“ 1908. évi szeptember 30-ig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez (Kolozsvár, Boesky-tér 4. sz.) benyújtandó vagy posta útján beküldendő, megjegyezvén, hogy csakis ezen feltételeknek megfelelő ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A verseny tárgyalás 1908. november hó 30-án a kolozsvári üzletvezetőség általános osztályában déli 12 órakor fog megtartatni, ahol az ajánlatok felbontatnak. Az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői a verseny tárgyaláson jelen lehetnek. Az odaitélés időpontja az ajánlatok felbontási idejétől számítva 4 hétben azaz 1908. évi október hó 28-ig állapított meg, mely időpontig az ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak és azokat vissza nem vonhatják.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

A bánatpénz hivatkozással jelen hirdetményre említett gyűjtőpénztárhoz külön borítékban küldendő be.

Kolozsvár, 1908. szeptember hóban.

381—3—1

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

3274/1908. sz.

Feladasi hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal hivatalos helyiségében **1908. évi október hó 27-én délelőtt 9 órakor** a bezdáni, apatini, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületében levő alább felsorolt vágásterületeken álló fatömeg készletek eladása iránt zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni és pedig:

A) Kemény és lágy erdők.

Tuskóirtási kötelezettséggel.

1. Bezdáni Réverdő 17-20 holdas vágás kikiáltási ára 6644 K.
2. Apatini Tiefgraben 34-38 holdas vágás kikiáltási ára 10981 K.

B) Lágy erdők.

Tuskóirtási kötelezettség nélkül a vágásterületeken álló tölgy és szilfatörzsek visszahagyásával:

3. Monostorszegi Sziga I. sz. 37-19 holdas vágás kikiáltási ára 15590 K.
4. Monostorszegi Sziga II. sz. 37-81 holdas vágás kikiáltási ára 13205 K.
5. Monostorszegi Sziga III. sz. 32-91 holdas vágás kikiáltási ára 8083 K.
6. Bácsordasi Kamaristye 30-19 holdas vágás kikiáltási ára 15290 K.
7. Palonai lágy erdő II. sz. 23-63 holdas vágás kikiáltási ára 5352 K.
8. Palonai lágy erdő III. sz. 22-82 holdas vágás kikiáltási ára 4022 K.
9. Palonai lágy erdő V. sz. 22-54 holdas vágás kikiáltási ára 4774 K.
10. Palonai lágy erdő VI. sz. 21-87 holdas vágás kikiáltási ára 6594 K.
11. Sajkáslaki Loeskaada 29-03 holdas vágás kikiáltási ára 3462 K.
12. Monostorszegi Langsziget I. sz. 11-71 holdas vágás kikiáltási ára 5997 K.
13. Monostorszegi Langsziget II. sz. 13-99 holdas vágás kikiáltási ára 3385 K.
14. Apatini Városrét 25-62 holdas vágás kikiáltási ára 15142 K.
15. Apatini Hollósziget 27-50 holdas vágás kikiáltási ára 9720 K.
16. Szondi Bakula 39-25 holdas vágás kikiáltási ára 20223 K.
17. Szondi Marinsziget 46-64 holdas vágás kikiáltási ára 21906 K.

A 4-6., a 8-11. és 12-13. tétel alatti vágásokra együttes ajánlatok is tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatal és a bezdáni, apatini, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol az eladásra kerülő vágások becslési adataira is felvilágosítás nyerhető és ahol ajánlati űrlapok és borítékok díjmentesen megszerezhetők.

Apatinban, 1908. szeptember hóban.

382-1

M. kir. Erdőhivatal.

27182. sz. 1908. II.

Versenytárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenytárgyalást hirdet.

Az Arad állomáson létesítendő katonai kocsiberendezési falazott raktár előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges építési anyagok közül a falazó és géptéglát, az oltatlan meszet, cementet, homokot és a tetőfedő cserepet a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve becsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

A pályázati feltételek, a szerződés-tervezet, az ajánlati minta és a költség-számítás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes

megküldése után, királyi postán is megkap-hatók. Az építmény tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyanez az említett hivatalnál megtekinthetők a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatot I. koronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugyanint pályázati feltételek, szerződés-tervezet és költség-számítást pedig ívenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 27182 908. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Arad állomáson létesítendő katonai raktár előállítási munkálataira“ kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb **1908. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig** az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez, (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája, I. em. 13. ajtószám.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi szeptember hó 28-án déli 12 óráig a pályázóknak 950 azaz Kilencszázötven korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlatba csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzü el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. szeptember hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

376-3-2

BUDAPESTI

Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

= MINTARAKTÁR =

kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.

HAZAI GYÁRTMANY.

345-35-8

35-8

Legjobb
szépség-
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tellen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és
fentartására

legkínzóbb és legbiztosabb vegyítiszta, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan zírmentes készítmény a FÖLDES-féle

Margit-crème.

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást miteszert és más minden bőrbajt, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és üdévé teszi.
Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor. Margit-hölgypor (3-féle színben) 1 kor. 20 fill., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 korona. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: 00-5-5

Földes Kelemen

gyógyszerész, ARAD.

Csodás, gyors
és
biztos hatásu.

Főraktár Zomborban: Mihálovits

István, Német Ignác, Illin Dezső és

Pehér István gyógyszerárakban.

Törv. védve.

Óvakodjunk

utánzatoktól!

Hirdetések felvétetnek

☒ a legolcsóbb árak mellett ☒

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

29627/1908 szám. III. oszt.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nagykároly állomásán 1909. évi március hó 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az I. koronás bélyeggel és — „Ajánlat a magyar királyi államvasutak Nagykároly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére“ — felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok **1908. évi október hó 1-én déli 12 óráig** a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján tértivevénnyel nyújtandók be. Ugyanazon időpontig bánatpénzü Háromszáz korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. em. 10. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-tól d. u. 2 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar királyi államvasutak fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglőhelyiségek közül az I. II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró- és étterem világítási és fűtési költségeit felerészben a vasutintézet, felerészben pedig a vendéglős viseli.

Az ajánlat feletti döntés határidejeül a pályázati határidő lejártától számítva nyolc hét tüzetik ki.

Kelt Debrecen, 1908. szeptember hó.

380-2-1

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

24100. szám. 1908—II.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenyárgyalást hirdet:

A Jászfényszaru m. á. rakodóhelyen létesítendő földszintes felvételi épület, a hozzátartozó melléképületek és egy különálló rakodó (reá épített bódéval) előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges építési anyagot elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati minta és a költségcsatolás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett a hivatatos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építési tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltételek általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltételek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatot I. koronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, egymint pályázati feltételek, szerződés-tervezet és költségcsatolást pedig ívenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 24100. sz. 1908. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Jászfényszaru m. á. rakodóhelyen létesítendő magasépítmények előállítási munkálataira“ kell benyújtani, vagy postán beküldeni, és pedig legkésőbb 1908. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája, I. emelet, 13. ajtószám).

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi szeptember 29-én déli 12 óráig a pályázóknak 1000, azaz ezer korona bántópenzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdetés versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, mely bántópenz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításban nem vétetnek.

Azon felek, kik a takarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bántópenzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bántópenz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bántópenzt az ajánlatba csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántópenzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bántópenz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. szeptember hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

372—3—2

28599. sz. 1908—III.

Pályázati hirdetmény.

A Nagybecskerek állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1909. évi január hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1914. évi december hó 31-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

1. Három lakszoba 18.83, 11.6, 10.81 m² terület.
2. Három vendégszoba 10.6, 12.96, 12.08 m² terület (üresen adatik át).
3. Két cselédszoba, összesen 18.28, m² terület.
4. Konyha 20.37 m² terület.
5. Élőkamra 10.02 m² terület.
6. Jégverem 74.75 m² terület.
7. Pince 36.25 m² terület.
8. Két padlás összesen 134 m² terület.
9. I—II. osztály étterem 99.0 m² terület.
10. Italmérő 5.17 m² terület.
11. Használatra átengedett a III. oszt. váró- és étterem 40.99 m² terület.
12. Főkamra 28.57 m² terület.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak főnt kiírt Nagybecskerek állomás pályaudvarán levő vendéglő-üzletre“ felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetendő kell okmányokkal felszerelt ajánlatok 1908. évi október hó 1-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bántópenz fejében a bérletre 200, azaz kétszáz korona készpénz vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglőbérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Zsótér-ház II. emelet 4. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bántópenz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szegeden, 1908. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

360—3—3

25567. sz. II.

Versenyárgyalási hirdetés

pályafentartási célokra szolgáló puha- és tölgyfa anyagok szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1909. és esetleg a következő 1910. és 1911. évben évenként szükséges

247.18 m³ jegenye fenyődeszka,
74.87 „ luc
23.90 „ szélmentszelen jeg. fenyődeszka pfr.,
214.02 m³ faragott jegenye fenyő 12.0 m-ig
84.85 „ „ „ „ hidfa,
94.27 „ 12 m. felül „ „ „
76.38 „ metszett jeg. fenyő 12.0 m-ig,
59.65 „ vágott luc „ „
29600 drb puhafa kerítési rud, „ „
130.09 m³ vágott puhafa lécs, „ „
289.57 „ jegenye fenyő palló, „ „
41.00 „ szélmentszelen jegenye fenyő palló,
17.64 m³ lucfenyő palló,
5460 fmtr. kerítési rud puhafa,
8400 „ „ „ „ „ „
14.608 m³ puhafa rud, „ „
26.083 „ „ szálfa, „ „
5550 drb szélmentszka, „ „
455.000 drb fedőzsindely, „ „
6.620 m³ tölgyfadeszka, „ „
159.033 „ faragott tölgyfa 4.0 m-ig,
157.92 „ „ „ 7.0 „ „
40.87 „ „ „ 9.0 „ „
6625 drb kerítés sürítési lécs, „ „
4.872 m³ metszett tölgyfa lécs, „ „
1600 drb tölgy kerit. oszlop, „ „
1100 „ „ „ rud, „ „
4850 „ „ „ „ „ „
19.24 m³ tölgy szálfa, „ „
92.89 „ „ palló „ „

szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségeinél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthető meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén, bérmentesítésre 20 fillér is beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ívenként I. koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok és ívenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal: „Ajánlat a 25567/1908. számú pályázati hirdetményben kiírt faanyagokra“ 1908. évi október hó 15-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fent írt napon déli 12 órakor a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bántópenz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1908. év október hó 14-ik napjának déli 2 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántópenzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bántópenz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bántópenz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1908. év szeptember hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

373—3—2